Nermin Bezmen

DEDEM KURT SEYİT VE BEN

Sözsüz bir ayinin ortasında...

DESTEK
yayınları

DESTEK YAYINLARI: 426
EDEBİYAT: 136

DEDEM KURT SEYİT VE BEN / NERMİN BEZMEN

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Editör: Özlem Esmergül
Son Okuma: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: İlknur Muştu
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Kapak Fotoğrafı: Dilek Keleş

Destek Yayınları: Mart 2014 (20.000 Adet)
21.-26.Baskı: Mart 2014
Yayıncı Sertifika No: 13226

ISBN 978-605-4994-25-0

© Destek Yayınları
İnönü Cad. 33/4 Gümüşsuyu Beyoğlu / İstanbul
Tel:(0212) 252 22 42
Fax:(0212) 252 22 43
www.destekyayinlari.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/ DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari

Pasifik Ofset Ltd.Şti.
Sertifika No: 12027
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No:3/1
Baha İş Merkezi A Blok Kat.2 34310
Haramidere İSTANBUL / TURKEY
Tel: 0 212 412 17 00

NERMİN BEZMEN

DEDEM KURT SEYİT VE BEN

Sözsüz bir ayinin ortasında…

DESTEK
yayınları

Hayatını cesur, vakur ve âdil yaşayanlara…

"Hayat çabuk bitiyor, ancak ne var ki biz güzel olan anlarımızı daha uzun yaşamak istiyoruz. Bütün problem o…" Kurt Seyit

(*Kurt Seyt* & *Murka* romanımdan, s. 203)

TEŞEKKÜRLER

Baş başa derin bir sohbetimizin sıcaklığını bu kitaba taşımam konusunda beni yüreklendiren ve satır satır heyecanımı benimle birlikte paylaşan güzel dost, canım arkadaşım Yelda Cumalıoğlu'na...

Geçmiş, an ve gelecek arasında ışınlanmalarla yaşanan ve dinleyenin başını döndürecek bu çalışma boyunca, sabırla bantların deşifresini ve editörlüğünü üstlenen sevgili Özlem Esmergül'e...

Şapkalı harfler takıntıma katlandığı için redaktörüm Cansu Poroy'a...

Beni geçmişimle buluşturan kapak fotoğrafımdaki emeği için Dilek Keleş'e teşekkür ederim.

... Ve Tolga'cığım, bir kez daha dedemin peşinde sürüklenip çıktığım bu serüven esnasında yaşadığım ruhsal ve zihinsel med-cezirlerde, sevgin, aşkın, desteğinle hep yanımda oldun, bana hayatı kolaylaştırdın. Çok teşekkür ederim.

SEVGİLİ OKURLARIMA

Yıllardır romanımın kapağındaki Kurt Seyt ve Shura isimlerini bilenler şimdi neden Kurt Seyit ve Şura diye hitap ettiğimi soracaklardır. Aynı izah, televizyon dizisinin ismi için de geçerli.

İlk romanımın büyük bir kısmı Rusya'da geçtiği için ve Rusların Seyit'i telaffuz ediş şeklinden dolayı kitapta sıkça tekrarlanan haliyle Seyt'i kullanmıştım. Diğer taraftan aslında fonetik olarak kendi lisanında Şura olan kadın kahramanımın ismi ise bizim Türkçemizdeki şura kelimesiyle karışıklık yaratmasın diye daha ziyade İngilizce yazım şekli olan Shura'yı seçmiştim.

Ama artık her ikisinin ismi de hiçbir karışıklığa meydan vermeyecek kadar benimsendi. Dolayısıyla bu kitapta şayet romanlarımdan alıntı ise kahramanlarımı Kurt Seyt ve Shura, eğer bizzat kendilerinden bahsediyorsam Seyit ve Şura olarak andım.

Canım dedem Kurt Seyit,

Seninle hiç rastlaşmadık!

Ben doğmadan çok önce, sen buralardan göçüp gitmiştin, hayatımın kahramanı olacağını bilmeden, kendi ölümünü kendin seçip isteyerek, geride derin yaralar açıp terk etmiştin her şeyi ve herkesi…

Çocukluğumdan beri annemden ve anneannemden dinlediğim bütün masalların kahramanları arasında benim en hayran olduğum sadece sendin.

Senin harika bir öykü kahramanı olacağını düşünürdüm, hakkında anlatılan onca şeyi dinlerken…

Küçük, camekânlı büfenin üzerinde, çerçeve içinde duran sepya fotoğrafın, başkalarından dinlediklerimin çok ötesinde uzun öyküler anlatırdı bana sessizce.

İskemleyi büfenin önüne çeker, dirseklerimi dayayıp uzun uzun seyrederdim; çarlık üniforman, çizmelerin, kılıcınla çektirdiğin o fotoğrafı.

Seni, daha üç yaşındayken ve inan bana o yaşında hiçbir çocuğun dedesini sevemeyeceği kadar çok seviyordum, sadece bana fısıldadıklarından dolayı.

Sen benim için, artık ulaşamayacağım, kaybolmuş bir zamanın, sınırları değişmiş, o gün için hiç gidemeyeceğim bir ülkenin, kitabı hiçbir zaman yazılmamış isimsiz bir kahramanıydın. Hem uzak bir masal zamanda kalmış, hem de kendime çok yakın hissettiğim, hüzün veren bir kayıptın…

Geçmişte, çok geçmişte kalmıştın ama bir o kadar da yakında ve hâtta yanı başımdaydın!

Dört yaşımdayken, bir tavrım üzerine anneannemin, bana, "Aynı deden gibisin: Moskof inatlı!" dediği gün, o kadar sevinmiştim ki, anlatamam. Sanırım o sakin, gürültüsüz, kadife eldiven içinde saklı inadıma sahip çıkmam ve asla vazgeçmemem de bundandı.

Uzun yıllar seni sadece hayâlimde yaşatırken, bir gün yüz binlerin de kahramanı yapacağımı o zamanlar henüz bilemezdim. Tek bildiğim, beni ne kadar etkilediğin ve senden birçok iz taşıdığımdı.

Senin hatırlanmayı, anılmayı ve ölümsüzleşmeyi hak ettiğine inanıyordum!

Biliyor musun canım dedem, seni yazarak ölümsüzleştirmek, yaşamıma yön veren büyük bir armağan oldu benim için.

Bu yolculuk az buz sürmedi... Tam sekiz sene...

O yıllar boyunca seninle öylesine iç içe yaşadım ki; sen benim için, senin zamanında yaşamış, ölümüne dek seninle beraber olmuş insanların hafızasında kalabileceğinden çok daha canlı bir gerçeğe dönüşmüştün.

Zihnime, yüreğime ve ruhuma işleyen fotoğrafların ve hayat hikâyenle, artık gülüşün, küsüşün, sigarayı parmaklarının arasında tutuşun, votka kadehini başına dikişin, göz kırpışınla yıllar boyu çalışma masamın bir köşesinde oturup izledin beni...

İlk romanım Kurt Seyt & Shura'yı noktaladığım günlerde mutluluğu ve burukluğu bir arada yaşıyordum. Uzun zamandır satırlarımda kendilerine ruh verdiğim karakterlerle o kadar kaynaşmıştım ki; onlardan ayrılmak bana çok zor geliyordu. Tek tesellim, seninle ve hayatına henüz girmiş olan Murka'n ve

katılacak olan yeni karakterle bir sonraki romanın satırlarında buluşarak yolculuğuma devam edecek olmamdı. Kısa bir süre için gerçek dünyama dönerken, bana ilham veren aşkların, hüzünlerin ve hasretinin zihnimde ömür boyu kalacak olan gölgelerini etrafımda hissediyordum.

Kurt Seyt & Murka'yı ise bitirmek çok ama çok daha zor, hâtta ıstıraplı olmuştu. Seninle birlikte olmaya o kadar alışmıştım ki; sevgilerini, hüzünlerini öylesine içimde hissediyordum ki, romanı bitirmek; sana hayat vermişken yeniden öldürmek gibiydi. Seni kaybetmek istemiyordum. Yaşamın ve kader denilen bilinmezin anaforunda çılgınca yaşadığın ve ölüme inat kendi seçtiğin ölümle sonlandırdığın hayatını sana tekrar kazandırmak gibiydi seninle Kurt Seyt & Shura'nın satırlarında buluşmak… Kurt Seyt & Murka'yı tamamlayarak, senelerdir hayat verdiğim seni yeniden sonsuzluğa terk etmek çok ama çok zordu.

İşte, seni anlamak, anlatmak arzu ve heyecanıyla köklerime uzandığım, senin hayatınla beraber 1892'nin Kırım, Aluşta'sından başlayan bu uzun, sancılı serüvenin sonunda artık sen sadece benim dedem değil, yüz binlerce okurumun da kahramanısın. Hataların ve sevaplarınla, gerçek ve çılgın yaşamınla, nice insanın kütüphanesinde yeniden ruh, hayâllerinde yeniden can bulan bir fanisin.

Torunun Nermin

Ocak 2014

DESTANLAŞAN ROMANLAR

— Hepimiz aynı Tanrı'dan, aynı şeyleri istemiyor muyuz?

— Dinlerimizin aynı Tanrı'ya yakardığından emin misin Kurt Seyt?

— Elbette küçük sevgilim… Aşkın tarifi nasıl tekse Tanrı da tektir…

— O halde aşkın tarifi nedir Kurt Seyt?

— Benim küçük sevgilim Shura… Aşk, Tanrı'nın yeryüzüne indirdiği en güzel şeydir…

(Kurt Seyt & Shura romanımdan, s. 332)

Kurt Seyt & Shura ve *Kurt Seyt & Murka* gerçek bir öykünün destanlaşmasıdır!

Hayâl gücümü yanıma alarak yaşanmışları yakaladığım serüven dolu bir yolculuktur. 1877'nin Çarlık Rusyası'nda, polkaların, troykaların karlı dünyasına, 'un Çar II. Nikola devri-

nin saltanatlı dünyasına, Birinci Dünya Harbi'nin Karpatlar Cephesi'ne, Bolşevik İhtilâli'nin kanlı günlerine ve nihayet işgâl altındaki Osmanlı'nın son payitahtı olan İstanbul'a, Pera'nın kışkırtıcı, baştan çıkartıcı dünyasına ve Atatürk'ün modern Türkiye'sinde 1944'e kadar uzanan yolculuğun gerçek öyküsüdür destanlaşan bu romanlar...

Çılgınca yaşanan bir aşkın, bir daha buluşulmamak üzere geride bırakılan hayatların, ailelerin, toprakların, sevilenlerin anısına duyulan çaresiz hüzünlerin ve bu hüzünlerin birleştirdiği ruhların serüvenidir.

Kaybedilen ve tekrar sahiplenilemeyecek her şeylerini bir diğerinin aşkında bulan, bedenlerinin ve ruhlarının kaynaşmasında teselli arayarak yalnızlıklarını unutmaya çalışan gerçek âşıkların, Kurt Seyit ve Şura'nın, severken acıtan, kıskançlığıyla aşkını yoran Murka'nın eşliğinde yaptığım aşk, hasret, coşku, tutku ve hüzün dolu bir yolculuktur bu.

Kurt Seyt & *Shura*, *Kurt Seyt* & *Murka* ve onların kardeşi olan *Mengene Göçmenleri* sadece köklerimi aramak ve anlamak için yaptığım bir yolculuk olmadı. Onlar, kendimi de keşfettiğim, içsel yolculuğun dünyaları da oldular. Büyüklerimi anlamak için sorarak, sorgulayarak, cevaplar arayarak yazdım bu öyküleri. Onların nesiller boyu seçimlerinin, tavırlarının, özellikle sevgi, aşk, nefret, kıskançlık, hüzün, coşku, tutku dolu duygularının sebeplerini çözmeye çalışarak, âdeta her biriyle tek tek konuşup cevapları kâğıda döker gibi yazdım cetlerimi ve hüzün dolu tarihimizi. Onların ruhlarının âdeta arzuhalcisi oldum. Bu beni geçmişime ve geçmişimi temsil edenlere daha da yaklaştırdı. Yazdığımdan çok daha fazlasını anlattı ve çok daha fazlasını öğretti bütün bu yakınlaşmalar.

En büyük sırdaşlığı ve bütünleşmeyi dedem Kurt Seyit'le

yaşadım! Zira her şeyin başlangıcıydı o. Bu serüven Kurt Seyit'le başlamıştı.

Kurt Seyit'i yazdığım iki roman boyunca geçen bin dokuz sayfanın ardından, onun ölümüyle ayrılmış gibi görünsek de, aslında hiç ama hiç ayrılmadık biz. Kurt Seyit'e yeniden hayat verdiğim satırlar, her yeni okuyucuyla buluştuğunda yeniden canlanarak onun ölmesine hiçbir zaman izin vermiyorlar.

Kurt Seyit artık ölümsüz...

Kurt Seyit'in ardından, beni yazar Nermin olarak da, en çok yaşatacak olan şey yine bu çok özel bağ olacak!

Kurt Seyit'i yazmak için onu anlamaya çalışmak, onu anladıkça daha çok sevmek ve sevdikçe Kurt Seyit'e yakınlaşmak bir lâbirentin yollarında bilmece çözmek gibiydi benim için. Kurt Seyit'i yazmaktaki tutkum, arzum, heyecanım ve azmim çok uzun seneler nakış işler gibi çalışarak yaşadığım yorgunluğa, uykusuz gecelere, gözyaşlarına, yürek sancılarına değecek hayatlar yarattı. Daha doğrusu, yaşanmış hayatları yeniden yaşama getirdi. Bende var olduğunu bilip de sebebini izah edemediklerimi açıkladı. Hâsılı Kurt Seyit'i ararken içimdeki 'ben'i de buldum.

Hiç hesapta yokken bir gün, güzel arkadaşım sevgili Yelda Cumalıoğlu, "Nerminciğim! Neden *Dedem ve Ben* adlı bir kitap yazmıyorsun?" diye sorduğunda gözlerim doldu... Ve işte şu an buradayım... Yine sevgili dedeciğim Kurt Seyit'le beraberim ve yine onu yazıyorum.

Yıllar sonra yeniden çalışma masamın üzerinde Kurt Seyit'in, Şura'nın ve Murka'nın sepya fotoğrafları, 1900'lerden kalma mektupları, kartpostalları ve daha birçok duygu hazinesi...

Bolşevik İhtilâli'nde öldürülmüş Baron Konstantin'in as-

keri kabanından kesilmiş kumaş parçaları, onun apoletinden geriye kalanlar, 1915'ten bir çeyiz listesi, bir matruşka bebek, Çar II. Nikola'nın portresinin resmedilmiş olduğu lâke bir kutu, dedemin hatıra olarak sakladığı birkaç çarlık rublesi, yine o tarihlerden dantel gibi işlenmiş bir çay fincanı ve hava kadar hafif, kristâl votka kadehleri duruyor önümde...

Tinoçka'nın çeyizi için kendi eliyle işlediği monogramlı yastık kılıfı, dedeciğimin Aluşta kıyılarından kaçarken yanına aldığı ve bugün bana hatıra olarak kalan kuştüyü yastık yatağımın üzerinde...

Kurt Seyit & *Şura* dizisinin ilk beş bölüm senaryosu masamda...

Dedem Kurt Seyit ve *Ben* kitabımın notları elimin altında...

Kulağımda kâh İvan Rebroff'un sesinden 'Moskova Geceleri', kâh Elzara Batalova'nın sesinden 'Ey Güzel Kırım'... Bazen de Dimitri Hvorostovski'nin yüreğinden kopan 'Moskova Geceleri'...

Ben bir kez daha pupa yelken çıktım yola...

Bu kitabı yazmam için aklıma giren sevgili Yelda Cumalıoğlu ve editörüm Özlem Esmergül; saatler ve günler boyunca bana, beni ve dedemi sordular. Bu defa, dedemin ve benim reel boyutlarımız olan iki ayrı zaman dilimini genlerimizin yaşsız zamanında buluşturmak üzere yazdım. İçimde yine fırtınalar, gözümde yine uykusuz uzun geceler... Yüreğim yine acıyla dolup daralıyor ve kafesinden coşkuyla çıkıp havalanıyor geçmişe. Ve yine kahkahalar atıyorum yazarken ve yine hüznüme tedavi olsun diye gidip sımsıkı sarılıyorum sevdiceğime.

Yine Kırım'a, yine sürgüne, yine ihtilâle ve yine AŞK'a...

Devam ediyorum yola...

MATRUŞKA ZAMANLAR

"Yalnız kaldığını hissedince üşür insan. İyi bilirim o hissi…"
Kurt Seyit
(*Kurt Seyt* & *Shura* romanımdan, s. 40)

Dedemle yaptığımız yolculuklarımıza bu ismi verdim: Matruşka zamanlar... İç içe geçmiş matruşka bebekler gibi bizim buluşmalarımız. Zaman zaman içinde, yolculuk içinde yolculuklarla geçen beraberlikler, dedemle olan serüvenimiz. Kâh zihinsel, kâh ruhsal, kâh fiziksel, kimi zaman da hepsini kucaklayan ve sürekli bir taraftan bir tarafa dalgalanan, uçuşan, sürüklenen bir sergüzeşt Kurt Seyit'i takip etmek, onunla beraber olmak.

Bunu sadece ben hissetmiyorum yazarken. Yaşadığı zaman diliminde hayatı onunla paylaşanlar bu duygu yoğun yolları takip etmek zorunda kalmışlar. Özellikle kadınları. Başaramadıkları zaman hem kendileri mutsuz olmuş, hem de dedemi mutsuz etmişler.